

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 6C/246/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613206040
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Gargulová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2015:7613206040.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves samosudkyňa JUDr. Jana Gargulová v právnej veci žalobcu: S. S. U..G..C., L. P. XXXX/XX, XXX XX L. X, Č. G., právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421 proti žalovanej Y. W., B.. X. X. XXXX, X. L. P. Č.. XXX/XX, I., v konaní o zaplatenie 1 114,13 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Spišská Nová Ves rozhodol vo veci účastníkov rozsudkom 6C 246/2013-64 zo dňa 19.9.2014.

Krajský súd v Košiciach uznesením 9Co 62/2014-107 zo dňa 30.4.2015 zrušil rozsudok súdu 1. stupňa a vrátil vec na ďalšie konanie. Skonštatoval, že aj v konaní podľa Nariadenia musí byť zabezpečená ochrana práv spotrebiteľa a túto nie je možné obísť prostredníctvom konania podľa Nariadenia, preto súd 1. stupňa správne postupoval, ak posudzoval uplatnenú pohľadávku a v tej súvislosti aj platnosť žalobcom predloženej zmenky aj podľa relevantných predpisov v oblasti ochrany práv spotrebiteľa. Uviedol tiež, že zmenky, ktorými sa zabezpečujú spotrebiteľské úvery, musia spĺňať okrem všeobecných náležitostí podľa zákona č. 191/1950 Sb. ešte aj ďalšie (osobitné) náležitosti ustanovené zákonom č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, a preto platnosť zmenky je potrebné skúmať aj z týchto hľadísk, či nejde o absolútne neplatný právny úkon v zmysle § 39 OZ pre rozpor so zákonom č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, a následne aj so zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, ktorý s účinnosťou od 1.1.2011 (§ 17 v znení účinnom do 30.4.2014) zabezpečenie spotrebiteľského úveru zmenkou úplne vylučuje. S účinnosťou od 1.5.2014 tento zákaz je zakotvený v § 5a zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a vzťahuje sa na splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy všeobecne.

Uložil súdu 1. stupňa postupovať podľa článku 5 a nasl. Nariadenia ES 861/2007 a vykonať dokazovanie oboznámením listinami z príslušného exekučného spisu.

Právnym názorom odvolacieho súdu je v zmysle § 226 O.s.p. súd 1. stupňa viazaný.

Súd v zmysle pokynu odvolacieho súdu doručil žalovanému príloha III podľa čl. 5 ods. 2+3 Nariadenia ES 861/2007.

Súd si exekučný spis nepripojil si, pretože lustráciou nezistil existenciu exekučného spisu viažúceho sa k zmluve, ku ktorej bola vystavená zmenka, t.j. číslo 7451218 a na výzvu súdu účastníci požadovanú zmluvu nepredložili. Vo veci súd nariadil pojednávanie.

Účastníci sa napriek vykázanému doručeniu pojednávania nezúčastnili, preto súd pojednával v ich neprítomnosti.

Zástupca žalovaného pre prípad vykonania dokazovania žiadal pojednávanie odročiť a oboznámiť žalobcu s dôkazmi, aby žalobca mohol uplatniť svoje právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

Žalobca k návrhu predložil originál zmenky vystavenej žalovaným dňa 6. 4. 2009 s nasledovnými údajmi:

Označenie: jedná sa o zmenku

Číslo zmluvy: 7451218

Meno, priezvisko, rodné číslo a podpis vystaviteľa - odporcu

Miesto vystavenia: v Levoči

Dátum vystavenia: 7. 4. 2009

Zmenková suma: 1 114,13 €

Vyhlasenie vystaviteľa: zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad: POHOTOVOSŤ s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava sumu dvestodevät'desiatštyri EUR a zmenkový úrok 0,25 % denne od 6. 4. 2010

Splatné: POHOTOVOSŤ s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava

Doložka: „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia“

Na rube zmenky sa nachádza indosament (rubopis), ktorým bola zmenka prevedená na navrhovateľa.

Súd riadiac sa právnym názorom súdu vyššieho stupňa prednostne posúdil nárok navrhovateľa podľa spotrebiteľského práva, aby mohla byť spotrebiteľovi poskytnutá ochrana.

Podľa článku 5 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, je európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v zásade písomné. Ak to súd považuje za potrebné alebo ak to požiadajú niektorá zo strán, súd nariadi pojednávanie. Súd pojednávanie nariadil za účelom prípadného predloženia listín zo strany žalobcu a ich oboznámením sa, na predloženie ktorých bol súdom vyzvaný - vid' č.l. 41 spisu.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podľa ods. 2 ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Podľa ods. 4 spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1,2,3 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Podľa ods. 4 písm. k/ tohto ustanovenia za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Podľa ods. 5 neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1,2 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Na základe takto vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh žalobcu nie je opodstatnený. Predmetom tohto konania je návrh žalobcu na uplatnenie pohľadávky podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len Nariadenie). V tomto návrhu žiadal, aby súd zaviazal žalovaného do troch dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť zmenkovú sumu vo výške 1114,13 €, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne zo sumy

- 1114,13 € od 6. 4. 2010 do zaplattenia,

6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy

- 1114,13 € od 6. 8. 2010 do zaplattenia,

zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy teda 3,71 € a náhradu všetkých trov konania. V časti údaje o pohľadávke navrhovateľ uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 7. 4. 2009 na zmenkovú sumu vo výške 1114,13 €, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 6. 4. 2010. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená dňa 7. 4. 2009 na uvedenú sumu, pričom do jej textu bol poňatý záväzok odporcu zaplatiť túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa spolu so zmenkovým úrokom 0,25 % denne od 6. 4. 2010. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplatteniu, ale vystaviteľ doposiaľ nezaplatil žiadnu sumu. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou.

Žalobca je obchodnou spoločnosťou so sídlom na území Českej republiky, žalovaný ako fyzická osoba má bydlisko na území Slovenskej republiky a žalovaná zmenka bola vystavená na území Slovenskej republiky, kde je i platobné miesto. Žalobca určil ako príslušný súd podľa bydliska žalovaného v zmysle článku 25 ods. 1 písm. a) Nariadenia, príslušnosť okresného súdu podľa oznámenia Slovenskej republiky Komisii.

Po takto vykonanom dokazovaní mal súd preukázané, že nároku žalobcu opierajúceho sa o plnenie z vystavenej zmenky nie je možné vyhovieť.

Zmenka bola vystavená žalovanej ako spotrebiteľovi, čo vyplýva z jej identifikácie rodným číslom na zmenke. Spotrebiteľský vzťah od zmenkového vzťahu nemožno oddeliť - v § 17 ods. 3 zák. č. 129/2010 sa zmenka výslovne zakazuje.

Súd podotýka, že žalobca v tomto konaní nepreukázal zákonný postup spočívajúci v dodržaní zákonného pravidla nášho právneho poriadku pri postúpení pohľadávky iného subjektu žalobcovi.

Súd poukazuje i na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/446/2012 z 20. marca 2014, v ktorom jasne NS SR v zmysle ktorého ak ide o zmluvné dojednanie (napr. v prípade zmenky), ktoré umožňuje zabezpečiť veriteľa voči dlžníkovi, ide o jednoznačné obchádzanie zákona a v zmysle § 39 OZ ako také neplatné, lebo sa vylučuje záväzné pravidlo zámerným použitím prostriedkov, ktoré samy o sebe nie sú zákonom zakázané a v dôsledku čoho vzniknutý stav z hľadiska pozitívneho práva sa javí ako nenapadnuteľný (konanie in fraudem legis). V riešenej veci predstavuje postup žalobcu také konanie, kedy sa on správa podľa práva ale tak, aby zámerne dosiahol výsledok právnou normou nepredvídaný a nežiadúci. Ak ide o neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorou je neplatnosť rozhodcovskej doložky, nebolo možné založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať rozhodcovský rozsudok a ak exekučné konanie bolo zastavené právoplatne z tohto dôvodu, išlo o postup súdov, ktorým bola zabezpečená ochrana spotrebiteľa. Opačne dodávateľ zmenky výslovne zneužil tu neinformovanosť spotrebiteľa a aj keď žalovaná podpísala zmenku, úlohou súdu je v riešenej veci zákonným procesným postupom (ak sú zmluvné podmienky právneho predchodcu neplatné), zabezpečiť rýchlu a účinnú ochranu spotrebiteľa (napr. v Rozsudku ESD sp.zn. C-419/2011 zo 14.3.2013 ČR, v Gerald Feichter), aj Európsky súdny dvor pri uplatnení práva zo zmenky prelomil zásadu zmenky ako abstraktného cenného papiera, keď skúmal postavenie spotrebiteľa.

Neplatnosť zmenkovej zmluvy sama o sebe nie je dôvodom neplatnosti zmenky. Neplatnosť zmenkovej zmluvy však znamená neexistenciu kauzálneho vzťahu medzi konkrétnou pohľadávkou a zmenkou,

ktorá ju mala zabezpečiť, čo znamená, že v danom prípade nedošlo k platnému vzniku zmenkového záväzkového vzťahu. Po formálnej stránke je teda zmenka platná, avšak záväzok, ktorý vznikol medzi dodávateľom a spotrebiteľom pri poskytnutí spotrebiteľského úveru, nemohol byť zabezpečený zmenkou, čo znamená, že z takejto zmenky nemohlo vzniknúť právo na vyplnenie zmenky a ani právo na plnenie z nej.

Z týchto dôvodov súd návrh žalobcu ako neopodstatnený zamietol.

Pre úplnosť súd považuje za potrebné uviesť i nasledujúce:

Podľa § 5a ods. 1 písm. b) zák. číslo 250/2007 Z.z. - o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov - neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou alebo šekom.

Podľa § 29b cit. zák. ustanoveniami § 5a ods. 1 písm. b) a ods. 2 až 4 sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. májom 2014; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. májom 2014 sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 30. apríla 2014.

Konanie o nároku žalobcu sa týka plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré podlieha i ustanoveniam zákona o ochrane spotrebiteľa.

Retroaktivita (spätná účinnosť) je vlastnosť právnej normy, je vlastnosť právnej normy spočívajúca v tom, že daná norma určitým spôsobom pôsobí v minulosti a priamo alebo nepriamo svojim adresátom stanovuje práva a povinnosti vo vzťahu k obdobiu, kedy ešte nemali možnosť sa s jej obsahom zoznámiť. Retroaktivita môže byť pravá alebo nepravá.

Novelou tohto zákona číslo 102/2014 Z.z. boli do zákona číslo 250/2007 Z.z. zakomponované citované ustanovenia týkajúce sa nepravnej retroaktivity, čo znamená, že v novom právnom predpise zákonodarca uzná právne skutočnosti, ktoré vznikli počas platnosti skoršieho zákona, no zároveň prinesie určité zmeny práv alebo povinností, ktoré vznikli na základe týchto právnych skutočností alebo na ich základe zavedie aj nové práva alebo povinnosti.

V zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR z 29. 6. 2010, sp. zn. 4 Cdo 98/2010 pri nepravnej retroaktivite zákonodarca uznáva právne skutočnosti, na základe ktorých podľa predchádzajúcej právnej normy došlo k vzniku určitých právnych vzťahov. O nepravú retroaktivitu môže ísť napriek tomu, že zákonodarca prípadne novým právnym predpisom zároveň s účinnosťou do budúcnosti prinesie určité zmeny aj tých práv (alebo povinností), ktoré vznikli za platnosti skoršieho zákona. Nepravá retroaktivita teda nebráni zákonodarcovi novou právnou úpravou vstúpiť aj do tých právnych vzťahov, ktoré vznikli na základe skôr prijatej právnej normy a meniť ich režim. Za prípustné sa považuje, pokiaľ nová právna úprava (uznávajúc práva a povinnosti nadobudnuté podľa skoršieho právneho predpisu) zavádza do budúcnosti nový režim a mechanizmus (procedúru) uplatnenia týchto práv alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy nový obsah. V konečnom dôsledku nepôsobí nepravá retroaktivita do minulosti. Akceptuje stav, ktorý nastal za skôr platnej a účinnej právnej úpravy, tento stav ale rieši až v čase účinnosti novej právnej úpravy.

Na základe týchto skutočností súd zohľadnil aj ustanovenie nepravnej retroaktivity (§ 5a ods. 1 písm. b) v súčinnosti s § 29b 250/2007 Z.z.) a táto skutočnosť je dôvodom pre zamietnutie návrhu.

Súd nezohľadnil žiadosť žalobcu o odročenie pojednávania za účelom oboznámenia s dôkazmi, aby prípadnou realizáciou práva žalobcu vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Nič totiž nebránilo žalobcovi či jeho zástupcovi zúčastniť sa pojednávania a k listinám sa na pojednávaní vyjadriť. Okrem toho v tejto veci súd žiadne dokazovanie nevykonal. Predvolanie na pojednávanie žalobca i jeho zástupca prevzal v zákonnej lehote.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. (zásada úspechu). V konaní bol úspešný žalovaný účastník, ktorému trovy nevznikli, preto ich náhradu súd účastníkom nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/95 Z.z., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.